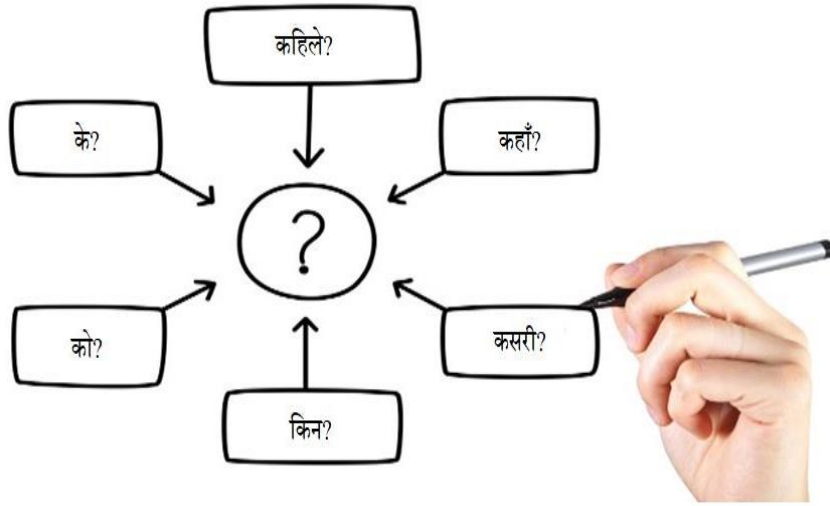

अध्यक्ष श्री बल बहादुर अधिकारीज्युद्वारा प्रस्तुत आ.व.

०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

स्थानीय सरकार

गंगाजमुना गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

फुलखर्क, धादिङ

बागमती प्रदेश, नेपाल

आ.व. ०७७/०७८ का लागि सम्वत् २०७७ असार १० गते गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री बल बहादुर अधिकारीज्यूले गरिमामय सातौँ गाउँ सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नु भएको नीति तथा कार्यक्रम

आजको यस गरिमामय सातौँ गाउँ सभाका प्रमुख अतिथि एवं संविधान सभाका सदस्य माननीय धन बहादुर घलेज्यू

उपाध्यक्षज्यू,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,

कर्मचारी साथीहरू लागयत सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरू,

१. नेपालको संविधानको कार्यान्वयन पश्चात स्थानीय सरकारको रुपमा गठन भई गाउँपालिकावासीको सुख, शान्ति र समृद्धितर्फ अगाडि बढिरहेको सुखद सन्दर्भमा यस गाउँपालिकाको चौथो वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सम्मानित गाउँ सभामा उपस्थित भई प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्षविभोर तथा गौरवान्वित महसुस गरेको छु ।
२. स्थानीय सरकार, नेपाली जनताको त्याग, बलिदान र लामो संघर्षको उपलब्धी हो । बलिदानपूर्ण संघर्षबाट प्राप्त र ऐतिहासिक संविधान सभाबाट जारी भएको नेपालको संविधान अनुसार स्थापित स्थानीय तहका अधिकारहरूलाई अभ्यास गर्ने अभियान अघि बढिरहेको अवस्थामा म लोकतन्त्र प्राप्तिको लामो संघर्ष एवं आन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान दिनुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर शहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै विभिन्न आन्दोलनका क्रममा भएका घाइते, वेपत्ता नागरिकहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।
३. गंगाजमुना गाउँपालिका लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य मान्यता, बहुलवादी खुला समाज, मानव अधिकार, सामाजिक न्याय, सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई आत्मसाथ गर्दै विधिको शासन प्रति पूर्ण प्रतिबद्ध छ । लोकतन्त्रलाई सामाजिक जिवन पद्धतिका रुपमा स्थापित गर्ने विषयमा गाउँपालिका हरपल प्रयत्नशील छ । शासकीय संरचना र व्यवस्थामा आएको परिवर्तनको अनुभूती सवै पालिकावासीहरूले गर्न सकुन भन्नेमा हामीहरू अत्यन्त सचेत छौ ।

४. गाउँपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक विधिधतालाई आत्मसाथ गर्दै सन्तुलित र समन्यायिक विकासको बाटोमा अधि बढन यस गाउँपालिका दृढ छ । हामीहरु योजनावद्ध र प्राथमिकताका आधारमा विकास, निर्माणका कामहरु हुनुपर्दछ, भन्नेमा प्रतिवद्ध छौं । 'मालिक होइन, सेवक हौं' भन्ने मान्यतामा आधारित जन उत्तरदायी, पारदर्शी, मेहनती र सहयोगी संयन्त्रबाट नै समृद्धि हासिल गर्न सकिन्छ, भन्ने मान्यतालाई हामीले आफ्नो मार्गदर्शनका रुपमा ग्रहण गरेका छौं ।
५. नोवेल कोरोना भाइरस अर्थात कोभिड-१९ महामारीका कारण मानव जाति माथि शताब्दीकै सबैभन्दा ठूलो संकट पैदा भएको छ । विश्वस्तरमै यस महामारी विरुद्ध लड्न मौजुदा स्वास्थ्य सेवा र सुविधाहरु अपर्याप्त देखिएका छन् । यस महामारीबाट लाखौं मानिसको ज्यान गइसकेको छ, भने त्यतिकै मानिसहरु संक्रमित भएका छन् । यस महामारीबाट संक्रमित भै नेपाल बाहिर र नेपालमा जीवन गुमाउनु हुने नेपाली तथा अन्य मित्रराष्ट्रका नागरिकहरुका शोकाकुल परिवारजन प्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु । साथै उपचाररत सम्पूर्ण दिदी बहिनी तथा दाजुभाइहरुको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु ।
६. यस्तो जोखिमपूर्ण परिस्थितिमा अग्रपङ्क्तिमा रहेर सेवा गर्ने चिकित्सक, नर्स, स्वास्थ्यकर्मी, स्थानीय प्रहरी प्रशासन, व्यवस्थापकीय पक्षमा अहोरात्र खटिनु भएका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुको म उच्च प्रशंसा गर्दछु । अत्यावश्यक बस्तुको आपूर्ति सहज बनाउन योजदान गर्ने सबै व्यवसायी तथा व्यक्तिलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै कोभिड-१९ संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रणका लागि गाउँपालिकाले चालेको कदमलाई आ आफ्नो तर्फबाट पूर्ण रुपमा सहयोग गर्नु भएकोमा म सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासी दिदीबहिनी, दाजुभाइहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु

अब म यहाँहरु समक्ष वार्षिक नीति कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएको पद्धति प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

७. संघीय सरकारको नीतिका आधारमा कार्यक्रम तयार गर्न सम्बन्धित क्षेत्रका अनुभवी व्यक्तिहरु समेत बसी उपलब्ध साधन स्रोतले धान्न सक्ने र स्थानीय आवश्यकता पुरा गर्ने उद्देश्यका साथ योजना छनौटको नीति लिइ बजेटको परिधिभित्र रही कार्यक्रम तयार पारिएको छ, साथै केही समपूरक बजेटको समेत प्रक्षेपण गरिएको छ । वार्षिक बजेट तयार गर्दा संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्तहुने अनुदान र गाउँपालिकाको सम्भावित आन्तरिक स्रोत तथा मौज्जात रकम समेतका आधारमा बजेट तयार पारिएको छ । कार्यक्रम छनौट गर्दा प्रत्येक वडाका बस्तीस्तरमा टोल भेला आयोजना गरि सोही भेलामा आवश्यक कार्यक्रम बारे स्थानीय तहमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु बसी योजना बारेमा छलफल गराई योजना तयार गरिएको छ । योजना छनौट गर्दा आवश्यकताको सिद्धान्त, जनसंख्या र भुगोललाई आधार बनाइएको छ । वडा र टोल भेलाले छनौट गरेका योजनाहरुलाई एकीकृतगरी गाउँ कार्यपालिकाबाट प्राथमिकताका आधारमा तय गरिएकोछ । पहिलो प्राथमिकतामा परेका योजनाहरुलाई यस बर्षबाटै बजेट विनियोजन गरिएकोछ, भने अरु आयोजनाहरु क्रमागत रुपमा दीर्घकालीन गुरुयोजनाका आधारमा सञ्चालनमा ल्याउने गरी तर्जुमा गरिएको छ । योजनाहरुलाई वडाले सञ्चालन गर्ने, गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने, प्रदेशले सञ्चालन गर्ने, केन्द्रले सञ्चालन गर्ने, गैरसरकारी संघ संस्था एवं दातृ निकाय सँग साभेदारीमा सञ्चालन हुने गरी छुट्याइएको छ ।

८. त्यसै गरी वार्षिक योजना तथा बजेट प्राथमिकीकरणका आधारहरु देहाय बमोजिम रहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

(क) गाउँपालिकाले देहाय योजनाहरुलाई प्राथमिकतामा राखेको छ ।

- (अ) गाउँपालिकाको रणनीतिक सडक पूर्वाधार विकासका योजना,
- (आ) ग्रामिण अस्पतालको भवन निर्माण,
- (इ) पर्यटन पूर्वाधार क्षेत्रको विकास,
- (ई) प्रत्येक वडामा एक घर एक धाराको नीति अनुरूप खानेपानी पूर्वाधार विकास,
- (उ) कृषि उत्पादनमा जोड तथा कृषि अनुदान प्रोत्साहन कार्यक्रम,
- (ऊ) आधुनिक एवं प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह,

- (ए) १००० जना बेरोजगारीलाई रोजगार प्रदान गर्ने कार्यक्रम,
 (ऐ) सामुदायिक विद्यालयका शैक्षिक गुणस्तर प्रवर्द्धन कार्यक्रम ।
- (ख) संयुक्त राष्ट्र संघीय विकास कार्यक्रम २०३० को दिगो विकासको लक्ष्यलाई हासिल गर्ने गरी गाउँपालिकाको दिगो आर्थिक विकास गर्ने र गरिबी निवारण गर्न प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने खालका आयोजना ।
- (ग) उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने एवं जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारी बढ्ने कार्यक्रमहरु, स्थानीय जनसहभागिता जुट्ने, स्थानीय सीप श्रोत र सीपको अधिकतम उपयोग हुने र स्वयम् सेवा परिचालन गर्न सकिने तथा कम लागत र थोरै समयमा धेरैकाम गर्न सकिने आयोजना ।
- (घ) दैनिक जीवनमा आधारभूत आवश्यकता पूरा गराउने आयोजना र अधिकतम जनसंख्यालाई लाभ पुग्ने, महिला, दलित, अपाङ्ग, उत्पिडित, उपेक्षित समूदाय, वृद्धवृद्धा व्यक्तिहरुलाई प्रत्यक्ष लाभ पुऱ्याउने आयोजना ।
- (ङ) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने र स्थानीय युवालाई रोजगारी हुने कार्यक्रमहरु, दिगो विकास, वातावरण संरक्षण, विपद व्यवस्थापनमा योगदान दिन सक्ने आयोजना, कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने आयोजना ।
- (च) स्थानीय तह, प्रदेश र केन्द्र सरकारले सञ्चालन गर्ने आयोजना ।
- (छ) राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दातृ संस्था र संघ संस्थासँगको साभेदारीमा सञ्चालन हुने आयोजना ।

९. गाउँपालिकाले **बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अबलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा**

आधारहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् जुन यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- (क) नेपालको संविधान, २०७२,
 (ख) स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४,
 (ग) राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४,
 (घ) अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४,
 (ङ) प्रदेश सरकारबाट जारी नीति, कानून, मापदण्डहरु,
 (च) संघ र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समय सीमा र प्रकृत्यासँग अनुकूल हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरु

- (छ) आवधिक विकास योजना र संकलित तथ्यांक अनुसार प्राथमिकताका विषयहरु,
- (ज) दिगो विकासका लक्ष्यहरु
- (झ) पन्ध्रौं योजनाका लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा कार्यनीतिहरु
- (ञ) जनप्रतिनिधि तथा नागरिक एवं सरोकारवाला निकायबाट प्राप्त पृष्ठपोषण
- (ट) वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, विपद व्यवस्थापन,
- (ठ) समाजका सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको अधिकतम सहभागिता सुनिश्चित गर्ने विषयहरुका साथै लैङ्गिक समानता तथा समावेशीकरण नीति,
- (ड) नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय जगतमा गरेका प्रतिबद्धताहरु आदि ।
१०. वास्तवमा यस महामारीका कारण यस गाउँपालिकाबाट आ.व. ०७६/०७७ मा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने योजना तथा कार्यक्रमहरु प्रभावित भएका छन् । जुन रफ्तारमा गाउँपालिकाको कामकाज तथा सेवा प्रवाहको गति बढी रहेको थियो कोभिड-१९ ले गर्दा तोकिएको समयमा योजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पन्न गर्न असहज स्थिति भएको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु यद्यपी गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरुको अहोरात्रको खटाईका कारण यस आ.व.०७६/०७७ जेष्ठ मसान्तसम्ममा कुल बजेटको चालु तर्फ ४० दशम्लव ३६ प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ ७६ दशम्लव १५ प्रतिशत खर्च गर्न सफल भएका छौं ।
११. सचेत, सुसूचित र संस्कारयुक्त नेपाली नागरिकको अथक मेहनत र गौरवपूर्ण बलिदानीबाट प्राप्त संविधान बमोजिम सार्वभौमजनताको चयनमार्फत निर्वाचित प्रतिनिधिबाट गठन भएको गाउँपालिका गाउँवासीको आधारभूत हक तथा अधिकारप्रति सचेत र सदृश्य रहँदै “सुरक्षित, सुन्दर र समृद्ध गंगाजमुना: कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार विकास हाम्रो चाहाना” भन्ने सोचका साथ नेपाल सरकारको “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” तथा प्रदेश सरकारको “स्वास्थ्य, सुसंस्कृत र सुखी जनता; समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेश” को राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक आकाँक्षा पूरा गर्ने अभियानप्रति पूर्ण प्रतिबद्ध छ ।
१२. यसै सभामा मैले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा “हाम्रो संकल्प र प्रतिबद्धता: कृषि, पर्यटन र जडिबुटी प्रवर्द्धनमा विशेष प्राथमिकता” को

- दीर्घकालीन उद्देश्यसहित विकासलाई गाउँपालिकाको मौलिक ढाँचामा अगाडि बढाउने सन्दर्भमा सीमित स्रोत साधनलाई अधिकतम परिचालन र सदुपयोग गर्नका निम्ति आवधिक विकास योजना र दीर्घकालीन सडक गुरुयोजनाबाट मार्गनिर्देशित हुने कुरा सम्मानित सभामा व्यक्त गरेको थिए । यस दिशामा गंगाजमुना गाउँपालिकाले सङ्घीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी विकासको समग्र गतिलाई तीव्रता प्रदान गरेको छ ।
१३. गंगाजमुना गाउँपालिकाबासीलाई सबै मौसममा अर्थात बाह्रै महिना सुलभ र सुरक्षित यातायात सेवा संचालनको लागि सडक पूर्वाधारको विकास गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाभित्र बृहत आयोजना कार्यान्वयन गर्न पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको प्रारम्भ गरिएको छ ।
१४. गाउँपालिकाले बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण गरिने आर.सि.सि. भवनहरूको नक्सा पास अनिवार्य गरिनेछ र साविकमा निर्माण भएका संरचनाहरूको अभिलेखिकरण गरिनेछ । साथै आ.व. ०७७/०७८ मा अभिलेखिकरण दस्तुरको हकमा गाउँपालिकाले प्रथम पटक अभिलेख गर्न भनी प्रकाशन गरेको सूचनामा तोकिएको म्यादभित्र घरको अभिलेखिकरण गरेमा जम्मा दस्तुरमा २५ प्रतिशतले छुट दिइनेछ तर सूचनामा तोकिएको म्याद गुजारी अभिलेखिकरण गरेमा २५ प्रतिशत थप जरिवाना वापत अशुल उपर गरिनेछ ।
१४. विगतका आर्थिक वर्षहरूमा निर्माण गरेका तथा नयाँ ट्रयाक खोलिएका सडकहरूमा गाउँपालिकाबाट स्वीकृत सडकको क्षेत्राधिकार (Right of way) बमोजिम प्रत्येक वडा कार्यालयदेखि गाउँपालिकासम्म जोड्ने सडक सञ्जालको स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५. गाउँपालिकाभित्र रहेका सडकको मर्मत सम्भार, नदीनाला तथा खोल्चीहरूमा कजवे निर्माण तथा ट्युमपाइप जडान गरी “सातवटै वडामा बाह्रै महिना सार्वजनिक” यातायात सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै गाउँपालिकामा उपलब्ध स्रोत र

- साधनको उच्चतम उपयोग गर्दै विकासका साभेदारहरूसँग साभेदारी गरी पूर्वाधार निर्माणको कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
१६. उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वय गर्ने योजना तथा कार्यक्रमहरू मार्फत रोजगारी सिर्जनाका लागि स्थानीय जनशक्ति परिचालन गर्ने ध्येयकासाथ स्थानीय श्रम र सीपको उच्चतम प्रयोग हुने गरी पूर्वाधार निर्माणमा मेशिन उपकरणको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै स्थानीय श्रम र सीप उपयोग हुने किसिमका योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
१७. गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित बनाउनका निमित्त यस आर्थिक वर्षमा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि ठेक्का बन्दोबस्तीद्वारा निर्माण कार्य थालनी गरिएकोले आगामी आर्थिक वर्षमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकिनेछ । साथै साविकको गाविस भवन अर्थात हाल गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय भएको जग्गामा नयाँ सुविधा सम्पन्न प्रमुख प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (Detail Project Report) तयार भै सकेको सन्दर्भमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसँग आवश्यक बजेट व्यवस्थाको लागि माग गरिसकेको छ । आवश्यक बजेटको सुनिश्चितता भए पश्चात टेन्डर प्रक्रियामा जाने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१८. गाउँपालिकाका वडाहरूबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउनका लागि वडा कार्यालय भवन नभएका वडाहरूमा भवन निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिईदै आएको छ । गाउँपालिका अन्तर्गतका ७ वटा वडाहरू मध्ये वडा नं. ५ र ३ को नयाँ वडा कार्यालय भवन निर्माण गरिएको, वडा नं. ६ र ७ को वडा कार्यालय भवनको मर्मत संभार गरी व्यवस्थित गरिएको छ भने वडा नं. १ र २ को वडा कार्यालय भवनको निर्माणको लागि आ.व. ०७६/०७७ मा बोलपत्र आव्हान गरी निर्माणको चरणमा रहेको छ । त्यसै गरी वडा कार्यालय नभएका वडाहरूमा क्रमशः कार्यालय भवन निर्माण गरिदै लैजानेछ ।

१९. स्थानीय पर्यटनको प्रवर्द्धन मार्फत गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिमा टेवा पु-याउन आगामी आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाको गंगाजमुनामाई क्षेत्रमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (Detail Project Report) बमोजिम आधुनिक किसिमको पर्यटन पूर्वाधार तथा संरचना निर्माण गरिनेछ र पोखराडाँडामा पिकनिक क्षेत्रसहितको पर्यटकीय स्थलको रुपमा विकास गरिदै लगिनेछ । साथै अन्य पर्यटकीय क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
२०. “स्वच्छ र सुलभ खानेपानीको उपलब्धता; आजको आवश्यकता” अभियान अन्तर्गत पालिकावासीलाई दीगो, स्वच्छ र सफा खानेपानीको सुविधा उपलब्ध गराउन प्रत्येक वडाका टोल तथा बस्तीलाई आवश्यक पर्ने खानेपानीको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (Detail Project Report) तयारीको कार्य आ.व. ०७६/०७७ मा सम्पन्न गरिएको छ । तसर्थ सम्बन्धित वडाको आवश्यकता र औचित्यको आधारमा त्यस्ता टोल, बस्तीमा “एक घर, एक धारा” को अवधारणा अनुरूप स्वच्छ र सफा खानेपानीको व्यवस्थाको लागि संघसंस्थाहरुको साभेदारीमा कार्य गर्न बजेट विनियोजन गरिनेछ । त्यसै गरी प्रत्येक वडामा खानेपानीको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकावासीहरुलाई आगामी ३ वर्षभित्रमा स्वच्छ खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।
२१. गाउँपालिकाले ग्रामिण यातायात गुरुयोजना (Rural Municipal Transportation Master Plan) तयार गरी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र जिल्ला सडक ४ वटा “क” वर्गको ४ वटा, “ख” वर्गको २९ वटा “ग” वर्गको २८ वटा र “घ” वर्गको ४३ वटा गरी साना ठूला जम्मा १०८ वटा सडकहरुको नामकरण सहितको लगत (Inventory) तयार गरिएको छ । साथै स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ४५ बमोजिम सडकको दायाँबायाँको अधिकार क्षेत्र (Right of way) तोकी सडकको अधिकार क्षेत्रभित्र निर्माण गरिएका संरचनाहरु हटाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२२. गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने विकास निर्माण सम्बन्धी योजनाहरुमा प्रयोग हुने निर्माण सामाग्रीहरुको गुणस्तर सुनिश्चितताको साथै विकासको दिगोपनाका लागि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित रुपमा अगाडि बढाइनेछ ।

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भरपर्दो र सुरक्षित यातायात सञ्चालन गर्न सवारी साधनका निमित्त उपयुक्त स्थानमा बसपार्क निर्माणका लागि सम्भाव्यता अध्ययनको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
२३. गाउँपालिका तथा वडाबाट निर्माण तथा स्तरोन्नती गरिने सडकहरुको दीगोपनाका लागि निर्माणसँग सँगै **Bio-engineering** पद्धतिको अनुशरण गरिनेछ ।
२४. गाउँपालिकाक्षेत्रभित्र रहेका ऐलानी, पर्ती जग्गा तथा सार्वजनिक जग्गा र सम्पदाहरुको संरक्षण गरी त्यस्ता जग्गा तथा सम्पदाहरुको अभिलेखलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
२५. गाउँपालिकाका वडा देखि गाउँपालिकाको केन्द्रजोड्ने रणनीतिक सडक संजालको दिगो विकास र विस्तार गरी नागरिकको दैनिकीमा सहजीकरण गरी आर्थिक जीवनस्तरमा सुधार ल्याइनेछ ।
- गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,
२६. **“विकासको फल विपन्नलाई पहिले”** भन्ने नीति लिईएकोछ । विपन्न वर्गको आय आर्जनका लागि विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ । साथै **“स्वस्थ जीवनका लागि सन्तुलित भोजन”** भन्ने अवधारणा अनुरूप दैनिक खानपानको आदतमा परिवर्तन ल्याउन र स्थानीय हावापानीमा अनुकूल हुने फलफूल उत्पादन तथा उपभोगको व्यवस्था मिलाउनका लागि **“एक घर ५ फलफूलको विरुवा”** अभियान सञ्चालन गरिने छ ।
२७. भौगोलिक बनावट र हावापानीको आधारमा टिम्मुर, ओखरको विरुवा तथा गाउँपालिकाको उच्च तथा पारिलो भागमा रहेका वडाहरुमा अमिलो जातका सुन्तला, कागती तथा किवी खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । तल्लो भागमा आँप र लिची उत्पादनमा जोड दिईनेछ ।
२८. गाउँपालिकावासीहरुलाई मौषमी तथा बेमौसमी तरकारी बिउ वितरण गरी **“एक घर एक, करेसावारी”** कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गरी स्व: आत्मानिर्भर बनाईनेछ ।

२९. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न वडाहरूका जमिनमा गर्न सकिने खेतीको सम्भाव्यता अध्ययन गरी कृषि पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिदै लगिनेछ ।
३०. व्यवसायिक रूपमा बाखापालन, मौरीपालन, गाई पालन, कुखुरा पालन, भैंसी पालन, कृषि व्यवसाय गर्ने किसानहरूलाई अनुदानको व्यवस्था गरी व्यवसायिक कृषक बन्नका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३१. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बाँझो जग्गामा सामूहिक बहुवर्षी खेती गर्ने कृषकहरूलाई ५० प्रतिशत अनुदान दिईनेछ । आधुनिक किसिमको कृषि प्रवर्द्धन गर्न र गाउँपालिकाको वडागत रूपमा हावापानी र भौगोलिक बनावटलाई मध्यनजर गर्दै कृषि तथा पशु प्रवर्द्धनका लागि अनुदान दिई कृषकहरूलाई अनुदान प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३२. खोर सुधार कार्यक्रम, माछा पोखरी निर्माण जस्ता कार्यक्रमहरू ५० प्रतिशत अनुदानमा संचालन गरी कृषि व्यवसायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्नुका साथै पशु व्यवसायीहरूलाई बाखापालन तालिम प्रदान गरी पशु पालन व्यवसायमा आधुनिकीकरण र विविधिकरणजस्ता पद्धतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
३३. गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रहरूमा सञ्चालित पशु स्वास्थ्य केन्द्र तथा कृषि सेवा केन्द्रहरूलाई आगामी आर्थिक वर्षमा स्तरवृद्धि गरी थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
३४. गाउँपालिकाका विपन्न र बेरोजगार युवाहरूलाई लक्षित गरी लघुउद्यम कार्यक्रममार्फत उद्यमशीलताको विकास गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेका नमूना कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३५. व्यवसायिक रूपमा समूहमा कृषि पेशा संचालन गर्ने कृषक समूहलाई गाउँपालिकाले निःशुल्क रूपमा दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
३६. निर्वाहमुखी खेती प्रणालीलाई व्यवसायमुखी खेती प्रणालीमा रूपान्तरण गरिनेछ । कृषकहरूलाई वितरण गरिने कृषि सामग्री तथा पशु बीमामा आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरी साना सिँचाई कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । स्थानीय मौलिक ज्ञान र

- प्रविधिको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी कृषकलाई अर्गानिक खेतीतर्फ आकर्षित गरिनेछ । साथै खेती प्रणालीमा सामयिक सुधार गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
३७. **बाँझो जग्गा व्यवस्थापन तथा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन** सम्बन्धी कानून निर्माण गरी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पालिकावासीहरूको स्वामित्वमा रहेका २ वर्षसम्म कुनै पनि अन्नबाली उत्पादन नगरी बाँझो राखेका जग्गाहरूको लगत संकलन गरी कृषिजन्य उपज उत्पादन गर्न इच्छुक व्यक्ति, कृषि सहकारी, कृषि व्यवसायी फर्मलाई स्वामित्व हस्तान्तरण नहुने गरी करार सम्झौता गरी उपलब्ध गराईने नीति लिइनेछ ।
३८. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनमा टेवा पुर्याउन होमस्टे सेवा सञ्चालन आगामी आर्थिक वर्षदेखि थालनी गरिनेछ । साथै होमस्टे सेवा सञ्चालनका लागि स्थानीयवासीहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
३९. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्वका सम्पदा तथा धरोहर संरक्षण र जीर्णोद्धारमा विशेष ध्यान दिइनेछ । परम्परादेखि प्रचलनमा रहेका बाजा, भेषभूषा, परम्परा र संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
४०. अल्पसंख्यक तथा सीमान्तकृत समुदायको संरक्षण, सशक्तिकरण र विकासका लागि विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमा टेवा पुग्ने किसिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा लक्षित वर्गलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
४१. गाउँपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढीकरण गरी सङ्घीय सरकारबाट विशेष महत्व दिई सञ्चालनमा आएको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम (Prime Minister Employment Programme) अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न रोजगार सेवा केन्द्रमा बेरोजगार सूचीमा दर्ता भएका बेरोजगारहरूलाई लक्षित गरी कम्तीमा १००० जना बेरोजगारीलाई रोजगारी उपलब्ध गराइनेछ ।
४२. **महिला, अपाङ्ग तथा लैंगिक अल्पसंख्यक उद्यमीको स्वामित्वमा सञ्चालित विभिन्न व्यवसाय तथा उद्योगहरूमा आगामी आर्थिकमा गाउँपालिकामा दर्ता हुन आएमा उक्त दर्ता गर्दा लाग्ने शुल्कमा २५ प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।** साथै विगतमा

- साना तथा घरेलु उद्योगमा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका तर गाउँपालिकामा दर्ता नभएका व्यवसायीहरूलाई करको दायारामा ल्याउन विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
४३. गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित सहकारी संस्थालाई नियमन र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक कानूनको तर्जुमा गरी व्यवस्थित रूपमा अभिलेखिकरण गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका पर्यटकीय स्थलको विकास, पर्यटन पूर्वाधार निर्माण र पर्यटकीय सेवाको विविधिकरण एवम् स्तरोन्नति गरिनेछ । धार्मिक मठमन्दिर, गुम्बा र चर्चहरूको संरक्षण गरी साना पूर्वाधार सुधार एवं प्रचारप्रसारका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४४. स्थानीय तथा हस्तकला सामाग्रीहरूको उत्पादनलगायत पानी घट्ट संरक्षण र आरन सुधार जस्ता कार्यहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४५. वैदेशिक रोजगारसँग सम्बद्ध कामदार तथा तिनका परिवारलाई उचित संरक्षण गरी वैदेशिक रोजगारमा सम्बद्ध निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धिमाफत वैदेशिक रोजगारीको प्रतिफल वृद्धि गर्ने उद्देश्यबाट यस गाउँपालिकामा समेत सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्दै निरन्तरता दिइनेछ । साथै वैदेशिक रोजगारमा गएका र फर्केका व्यक्तिहरूको अभिलेखिकरणका लागि आप्रवाशन पार्श्वचित्र (Migrant Profile) तयार गरिनेछ ।
४६. चालु आर्थिक वर्षबाट विपन्न घर परिवार पहिचान गरी परिचयपत्र प्रदान गर्ने प्रयोजनका लागि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने कार्यलाई थप व्यवस्थित एवं प्रभावकारी बनाई संघीय सरकारको नीति बमोजिम कार्य गरिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

४७. गाउँपालिकाभित्रका युवाहरूलाई सीपमूलक तालिम एवम् उद्यमशीलता मार्फत दक्ष र आत्मनिर्भर बनाउन गाउँपालिकाका ७ वटै वडाहरूमा आगामी आर्थिक वर्षबाट उपाध्यक्ष उद्यमशीलता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४८. भौगोलिक रूपमा विकट भएता पनि नेपाल सरकारको नीति अनुरूप सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक मार्फत वितरण गर्न बैंकिङ सेवाको पहुँच पुगेका वडाहरूमा आ.व. ०७६/०७७ बाट देखि नै वडा नं. ३, ४ र ५ फुलखर्क स्थित नेपाल एस.वि.आई. बैंक

- तथा वडा नं. ६ र ७ प्रभु बैंक, आरुघाट शाखा मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ भने वडा नं. १ र २ मा बैंकको सुविधा नभएकोले गर्दा नगदै वितरण गरिदै आएको छ । आ.व. ०७७/०७८ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत प्रदान गरिने प्रक्रियामा बैंकसँगको समन्वयमा थप सरल, सहज र व्यवस्थित बनाइनेछ ।
४९. जेष्ठ नागरिकको जीवनयापन सहज बनाउनका निमित्त जेष्ठ नागरिक सत्सङ्ग केन्द्रको निर्माण गरिनेछ । साथै ज्येष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य चेकजाँचको लागि ७ वटै वडामा **“ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य शिविर”** संचालन गरिनेछ । त्यसै गरी गाउँपालिकाका ९० वर्ष उमेर भन्दा माथिका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मान गरी निजहरूको मनोबल उच्च पारिनेछ ।
५०. विद्यालय जाने उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना अभियान कार्यक्रममा सघाउ पु-र्याउन सामुदायिक विद्यालयहरूलाई परिचालन गरिनेछ । विश्व भू-मण्डलीकरण र आजको आधुनिक समाजको आवश्यकतालाई मध्यनजर राख्दै क्रमशः सामुदायिक विद्यालयहरूको तल्ला कक्षाहरूमा अंग्रजी माध्यमबाट पठन पाठन गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५१. सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूका लागि नियमित तालीम प्रदान गर्नुका साथै शैक्षिक सामग्रीको उत्पादन र वितरणमा जोड दिइनेछ । **“बालबालिकालाई विद्यालय ल्याऔँ, टिकाऔँ, सिकाऔँ र विकाऔँ”** कार्यक्रमलाई सफलीभूत पार्न अनाथ र टुहुराको शैक्षिक अभिवाकत्व गाउँपालिकाले लिनेछ ।
५२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको सामुदायिक विद्यालयहरूका विद्यार्थी, शिक्षक अनुपात तथा भौगोलिक अवस्थालाई समेत अवगत गरी आवश्यक र औचित्यको आधारमा विद्यालयहरूको Right Sizing तथा Merge गरिनेछ । Right Sizing तथा Merge गरे पश्चात त्यस्ता विद्यालयहरूको भौतिक सम्पत्ति तथा जनशक्तिको आवश्यक रहेका विद्यालयमा उचित तवरले व्यवस्थापन गरिनेछ ।

५३. यस आर्थिक वर्षबाट अध्यक्ष छात्रवृत्ति कार्यक्रम, २०७७ अन्तर्गत गरिव, जेहेन्दार, दलित तथा अल्पसंख्यक समुदायका प्राविधिक धारका कक्षा १२ मा अध्ययनरत उत्कृष्ट विद्यार्थीहरूलाई २०/२० हजार एवं गाउँपालिकाको कुनै पनि सामुदायिक विद्यालयबाट कक्षा १० सम्मको अध्ययन पुरा गरी हाल एम.वि.वि.स. अध्ययनरत २ जना विद्यार्थीहरूका लागि १/१ लाखका दरले गाउँपालिकाले छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ र यस्तो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५४. नेपालको संविधान अनुरूप शासकीय व्यवस्थामा भएको परिवर्तन अनुरूप स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा आधारभूत र माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन र नियमन स्थानीय सरकारले गर्ने व्यवस्था रहेको छ । तसर्थ गाउँपालिकाले गाउँपालिकाल क्षेत्रभित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नका निमित्त “निष्पक्ष परीक्षा प्रणाली मार्फत सेवा करारमा शिक्षकहरू भर्ना प्रक्रिया” को व्यवस्था मिलाइने छ । साथै सामुदायिक विद्यालयहरूमा निजी स्रोत शिक्षकहरूको तलवको व्यवस्था गाउँपालिकाबाट गरिनेछ ।
५५. आधारभूत नमूना विद्यालय छनौट, विकास तथा संचालन कार्यविधि, २०७७ स्वीकृत गरी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्रत्येक वडाका आधारभूत विद्यालयहरूबीच प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट नमूना विद्यालय निर्माण गर्नका लागि यस आर्थिक वर्षमा पनि बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।
५६. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अर्न्तनिहित क्षमताको प्रस्फुटन गर्नका निमित्त पालिकास्तरीय तथा विद्यालय स्तरीय विभिन्न किसिमका अतिरिक्त क्रियाकलापहरूमा जोड दिइनेछ ।
५७. आधारभूत तह कक्षा ८ को परीक्षालाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउनका लागि परीक्षा व्यवस्थापन प्रणाली (Examination Management System) सफ्टवेर जडान गरिनेछ । कक्षा १ देखि ५ सम्मका सामुदायिक विद्यालयहरूमा बुक करर्नलाई थप व्यवस्थित गरी शैक्षिक गुणस्तर सुधार गरिनेछ ।

५८. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शैक्षिक जनशक्ति तथा विद्यार्थीहरूको विद्यालयगत रूपमा शिक्षक विद्यार्थी विवरण (Complete Data of Teachers and students) तयार गरिनेछ ।
५९. प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयको समन्वय र सहयोगमा एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम अन्तर्गत हाल श्री मण्डली माध्यमिक विद्यालयमा एक जना नर्सको व्यवस्थापन भै विद्यार्थीहरूलाई मनोपरामर्श गर्ने कार्य प्रभावकारी भएको हुँदा आगामी आर्थिक वर्षमा मापदण्ड बमोजिम अन्य विद्यालयहरूमा समेत उक्त कार्यक्रम विस्तारको लागि सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालयसँग पहल गरिनेछ । साथै गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै सामुदायिक विद्यालयमा आधारभूत प्राथमिक स्वास्थ्य सामाग्री व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
६०. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत किशोरावस्थाका छात्राहरूलाई महिनावारीका समयमा आवश्यक पर्ने महिनावारी व्यवस्थापन सामाग्री उपलब्ध गराई उनीहरूको स्वास्थ्यमा सुधार गरी सोही कारणबाट विद्यालय छाड्ने समस्या समाधान गर्न, गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभूती गर्न नेपाल सरकारले निःशुल्क रूपमा प्रदान गर्ने सेनिटरी प्याड वितरण प्रक्रियालाई सहज, सरल र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
६१. गाउँपालिकाबासीहरूको स्वास्थ्य सेवालाई मध्यनजर गरी आ.व. ०७६/०७७ मा गाउँपालिकाको आफ्नै पहलमा साविकको फुलखर्क स्वास्थ्य चौकीलाई ग्रामिण अस्पताल फुलखर्कमा परिवर्तन गरी आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह शुरु गरिएको सन्दर्भमा आगामी आर्थिक वर्षमा ग्रामिण अस्पताल फुलखर्कबाट प्रदान गरिने सेवालाई अझ प्रभावकारी बनाउन थप संरचनाको निर्माण गरिनेछ । साथै प्रदेश सरकारको सशर्त कार्यक्रम अन्तर्गत १५ शैयाको अस्पताल निर्माणको लागि बजेट विनियोजन गरी आर्थिक वर्षको शुरुवात मै विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (Detail Project Report) तयार गरी अस्पतालको भवन निर्माण कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ ।
६२. यस गाउँपालिकामा १ वटा ग्रामिण अस्पताल, ४ वटा स्वास्थ्य चौकी र ४ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईहरू रहेका छन । सबै स्वास्थ्य सस्थाहरूमा स्वीकृत दरबन्दी

- बमोजिमका जनशक्ति र आवश्यक स्वास्थ्यजन्य उपकारको व्यवस्थापन गरी त्यस्ता स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा, मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य सेवा लगायतका सेवालाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
६३. गाउँपालिकाले विगतका आर्थिक वर्षहरूमा संचालन गरे भै आगामी आर्थिक वर्षमा पनि आँखा रोग, स्त्री रोग (स्तन क्यान्सर र पाठेघर क्यान्सर जस्ता कडा रोग) दन्त रोगहरूको निःशुल्क परीक्षण गर्नका लागि विशेषज्ञ सहितको ७ वटै वडामा स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६४. जनसंख्याको वितरण, भौगोलिक अवस्थिति एवं आवश्यकताका आधारमा गाउँपालिकाक्षेत्रमा स्थानीय लगानी अभिवृद्धिमार्फत दिगो, सुरक्षित र भरपर्दो स्थानीय स्वास्थ्य प्रणालीको विकास गरिनेछ । चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी, विरामीवीच असल र सुमधुर सम्बन्ध कायम राख्न गाउँपालिका स्वास्थ्य आचारसंहिता तर्जुमा गरी स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरलाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
६५. गाउँपालिकाले घरमा सुत्केरी हुने परम्परालाई शुन्य (Zero Home Delivery) बनाउनका निमित्त गाउँपालिकाका कुनै पनि स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउने क्रममा स्वास्थ्य संस्थासम्म ल्याउन तथा कुनै पनि किसिमको शारीरिक जटिलता देखिन गई अन्यत्र अस्पतालमा रिफर गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको खण्डमा गाउँपालिकाले त्यस्ता सुत्केरी वा प्रसुतीलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउनेछ । साथै सुत्केरी वा प्रसुती महिलाको ज्यान खतरा हुने अवस्थामा निःशुल्क हवाई उद्धार सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।
६६. घरमा सुत्केरी हुने परम्परालाई शुन्य (Zero Home Delivery) बनाउनका लागि स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुने महिलाहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप गाउँपालिकाले रु १ हजार बराबरको सावुन, १ के.जी. चना, १ क्रेट अण्डा लगायत सरसफाई एवं पौष्टिक आहाराजन्य सामग्री उपलब्ध गराइनेछ ।
६७. गाउँपालिकाले आ.व. ०७६/०७७ मा मुटु रोग, क्यान्सर रोग, पार्किन्सस रोग अल्जायर्मर्स, हेड इन्जुरी, स्पाइनल इन्जुरी सिकल सेल, एनिमिया जस्ता कडा रोगका

- दीर्घरोगीहरूको उपचारका लागि “विपन्न नागरिक औषधोपचार आर्थिक सहायता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६” स्वीकृत गरी ६४ जनालाई रु १५०००/- (अक्षरेपी पन्ध्र हजार) का दरले औषधी उपचार खर्च उपलब्ध गराएको छ । आगामी आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ मा पनि त्यस्ता नागरिकहरूको औषधोपचारका लागि आर्थिक सहायताको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६८. विश्वव्यापी रूपमा महामारी तथा संक्रमणको रूपमा फैलिएको नोबेल कोरोना भाइरस अर्थात कोभिड-१९ को रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षमा विपद् तथा प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक रकम व्यवस्था गरी सो भाइरसबाट बच्न आवश्यक पर्ने स्वास्थ्यजन्य उपकरण, राहत, क्वारेन्टीन व्यवस्थापन, स्वाव परीक्षण लगायतका व्यवस्थापकीय कार्य समयमै गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६९. विश्वमा महामारी तथा संक्रमणको रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ को रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि गाउँपालिकाका प्रत्येक वडाहरूमा क्वारेन्टीनलाई थप व्यवस्थित बनाउने, पालिकास्तरीय आइसोलेशन कक्ष निर्माण गर्ने, आकास्मिक एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गर्ने तथा राजधानी, विभिन्न जिल्ला, भारत लगायत अन्य देशहरूबाट आफ्नो घर आउने व्यक्तिहरूको लगत विवरण अद्यावधिक गरी निजहरूको निगरानी राख्ने, स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७०. गाउँपालिकाका ७ वटै वडाहरूमा पूर्ण सरसफाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै कुनै पनि विपद् तथा प्रकोपको समयमा सहज र सरल ढंगले सो को व्यवस्थापन गर्नका लागि गाउँपालिकाले खाद्य तथा पोषण सुरक्षा योजना निर्माण गरिनेछ ।
७१. गाउँपालिकाको बजारक्षेत्रका घरहरूबाट निस्कने फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि फोहरलाई कुहिने र नकुहिने फोहरमा वर्गीकरण गरी घर मै व्यवस्थापन गर्न आवश्यक प्रशिक्षण दिइनेछ । साथै सार्वजनिक बजारक्षेत्रमा फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापनको लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

७२. **“निरोगी नेपाल निर्माण”** भन्ने सरकारको मुल स्वास्थ्य नीति पुरा गर्न प्रकृतीमैत्री स्वास्थ्य जिवनशैली प्रवर्द्धन गर्न र रोग प्रतिरोधी क्षमता विकास गर्नका लागि योग तथा ध्यान लाई जोड दिइनेछ ।
७३. गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाई समयमै अस्पताल पु-याई मृत्युको मुखबाट बचाउनका लागि हाल गुम्दी स्वास्थ्य चौकीमा मात्र एम्बुलेन्स सेवा रहेकोमा गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षमा **थप २ वटा एम्बुलेन्स खरिद गरी ग्रामिण अस्पताल फूलखर्क र बसेरी स्वास्थ्य चौकीबाट समेत एम्बुलेन्स सेवा संचालन** गरिनेछ । साथै गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सबै नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य बीमा गर्नका लागि अभियानको रूपमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
७४. प्रदेश सरकारको नीति अनुसार बालविवाह उन्मुलनका लागि विद्यालय लगायत सामाजिक संघ संस्थासँग सहकार्य गरिनेछ । घरेलु हिंसाबाट पीडित महिलाहरूको उद्धार गरी सामाजिक सचेतना फैल्याइनेछ । साथै बालमैत्री स्थानीय तहको रूपमा गाउँपालिकालाई स्थापित गर्न सो सँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू संचालन एवं प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
७५. महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति एवं युवाहरूको सशक्तिकरण, आयआर्जन तथा क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ । साथै अतिविपन्न, सीमान्तकृत र अल्पसंख्यक महिलाहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिई ग्रामीण महिलाहरूको सीप क्षमता र दक्षता अभिवृद्धि गरी महिला उद्यमीको विकास गर्न ग्रामीण महिला स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७६. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि समुदायमा आधारित पुनःस्थापना सहयोग कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । गाउँपालिकाका ७ वटै वडामा दैनिक कृयाकलाप गर्न सहज बनाउनका लागि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई आवश्यक सामग्रीहरू उपलब्ध गराईनेछ ।

७७. “अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि पहुँचयुक्त भौतिक संरचना तथा संचार सेवा निर्देशिका, २०६९” पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्दै गाउँपालिकाले निर्माण गर्ने सार्वजनिक संरचनाहरू, सार्वजनिक सेवा प्रवाह अपाङ्गमैत्री बनाइनेछ ।
७८. स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद-३, दफा ११ को उपदफा (२) त बमोजिम गाउँपालिकाभित्र रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूको तथ्याङ्क संकलन, अद्यावधिक र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
७९. साविकमा महिला तथा बालबालिका कार्यालय, धादिङ्बाट अपाङ्गता परिचयपत्र बनाई अपाङ्गता भए वापत सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने गाउँपालिकाका सम्पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सम्बन्धित वडामा शिविर संचालन गरी अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र वितरण कार्यविधि, २०७५ बमोजिम अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने अभियान संचालन गरिनेछ ।
८०. यस गाउँपालिकाको साविकको री गाविस हालको वडा नं. १ र २ का अधिकांस नागरिकहरू थुन्से बुनी आफ्नो जीविकोपार्जन गर्दै आईरहेकोमा निजहरूको सीपलाई आधुनिकीकरण गरी निगालोबाट बनाउन सकिने आधुनिक किसिमका सजावट लगायत अन्य सामग्रीहरू बनाउन तालिम प्रदान गरिनेछ । निगालो खेती गरी थुन्से लगायत निगालोबाट निर्मित अन्य घरेलु उत्पादनको व्यवसायिक प्रवर्द्धन गर्न त्यस्ता व्यवसायिहरूलाई आगामी आर्थिक वर्षमा कार्यविधि/मापदण्ड बनाई “मौलिक व्यवसाय प्रवर्द्धन; नगद प्रोत्साहन” कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
८१. सफा, हरियाली, स्वच्छ, समुन्नत गाउँपालिका बनाउन, सामुदायिक प्रयासमा टोल बस्तीको सामाजिक तथा आर्थिक विकास, स्थानीय स्तरमा सुशासन प्रवर्द्धन गर्न, गाउँपालिकाका सबै बस्तीहरूमा निश्चित भौगोलिक क्षेत्रभित्र रहेका सबै घरधुरी सदस्य बनाई वडा समितिको मातहत तथा सहयोगीको रूपमा रहने गरी गाउँपालिकाले टोल विकास समिति संचालन कार्यविधि, २०७६ स्वीकृत गरी लागू गरिसेको छ । तसर्थ आगामी आर्थिक वर्षमा टोल विकास समिति संचालन कार्यविधि बमोजिम प्रत्येक टोल

तथा बस्तीमा टोल विकास समिति गठन गरी त्यस्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई तालिम प्रदान गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

८२. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित एवं प्रविधिमैत्री बनाउनका लागि सफ्टवेर जडान, सोलार प्यानल जडान गरीनेछ । आगामी आर्थिक वर्षबाट गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, अन्तर्गतका शाखा तथा वडा कार्यालयबाट गरिने हस्तलिखित सिफारिस तथा पत्रहरूको अन्त्य गरी कम्प्यूटराइज्ड सिफारिस तथा पत्रहरूलाई मात्र मान्यता दिइनेछ ।
८३. आगामी वर्षका लागि स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमको व्यवस्थित र प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी सीमित स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग मार्फत अधिकतम लाभ प्राप्त गर्नका लागि वार्षिक कार्यायोजना बनाई सोही बमोजिम कार्य गरिनेछ ।
८४. स्वीकृत वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन गराउँदा तोकिएको समयमै गुणस्तर र उत्तम कार्य गर्ने उपभोक्ता समितिलाई पुरस्कृत तथा सम्मान गरिनेछ ।
८५. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, अन्तर्गतका शाखा तथा वडा कार्यालयबाट गरिने विकास निर्माण, सेवा प्रवाह लगायतका सम्पूर्ण गतिविधिहरूलाई पारदर्शी बनाई सुशासन प्रवर्द्धन गर्न सार्वजनिक सुनुवाई, सेवा परीक्षण कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथै स्थानीय रेडियोबाट प्रचार प्रसार गरी आम नागरिकलाई सुसूचित गराइनेछ ।
८६. कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च बनाउन, कार्य प्रति लगाव बढाउन, कर्मचारीहरूबीच कार्य सम्पादनमा प्रतिस्पर्धी बनाउन र प्रेरित गर्नका लागि गाउँपालिका तथा सामुदायिक विद्यालयमा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारी तथा शिक्षकहरूलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
८७. “स्थानीय सरकार विहानीको घाम” भन्ने तथ्य अनुरूप गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई जनमुखी, पारदर्शी र उत्तरदायी बनाई गाउँपालिकाका सेवा प्रवाह

- सम्बन्धी आम नागरिकहरूलाई सुसूचित गराउन प्रत्येक वडामा एकीकृत घुम्ती सेवा संचालन गरिनेछ ।
८८. यस गाउँपालिकामा कार्यक्षेत्र बनाई महिला सशक्तिकरण, नागरिक चेतना, खानेपानी तथा सरसफाई, पूर्वाधार विकास लगायतका क्षेत्रमा कार्य गर्ने गैर सरकारी संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य र समयन्वय गरी साभेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८९. सुरक्षित आप्रवाशन परियोजना (Safer Migration-SAMI) अन्तर्गत विदेश जान तयार भएका युवायुवतीहरूलाई वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी अभिमूखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथै विदेश गएका व्यक्तिका परिवारलाई वित्तीय साक्षरता तालिम प्रदान गरिनेछ । विदेश गएका व्यक्तिका परिवारलाई विभिन्न कारणले तनाव भएको अवस्थामा मनोपरामर्श सेवा उपलब्ध गराई तनाव व्यवस्थापन गरिनेछ । वैदेशिक रोजगारमा जाने सिलसिलामा ठगी भएका व्यक्तिहरूलाई उद्धार गर्ने, ठगी हुनबाट बच्न अभिमूखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । विदेश जानु भन्दा अघि स्वदेश मै सीपमूलक तालिम उपलब्ध गराईनेछ ।
९०. आगामी आर्थिक वर्षदेखि पुराना व्यक्तिगत घटनाका दर्ता कित्ताव डिजिटाइजेशन (Ditization) गरी तत्पश्चात हुने व्यक्तिगत घटना दर्ता पूर्ण रुपमा अनलाइन प्रणाली मार्फत गराइनेछ । वडा नं. ३, ४, ५, ६ र ७ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्तामा नागरिकको सहज पहुँच पु-याउन तथा शत प्रतिशत घटना दर्ता गराउन सूचना सञ्चार तथा पहुँच अभियान (दर्ता शिविर) सञ्चालन गरिनेछ । साथै साविकको गाउँ विकास समिति हुँदाका वखत वितरण गरेका पुराना सामाजिक सुरक्षा भत्ता कार्ड (लाभग्राही परिचय पत्र) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ सामाजिक सुरक्षा भत्ता कार्ड उपलब्ध गराइनेछ ।
९१. नेपालको संविधानको अनुसूची-८ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय सरकारले गर्नुपर्ने काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था अनुरूप गाउँपालिकाले विकास निर्माण, सुशासन एवं सेवा प्रवाह गर्नका निमित्त आवश्यक पर्ने ३७ वटा ऐन कानून, कार्यविधि, मापदण्ड बनाई लागू गरेको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा

- गाउँपालिकाको कार्य संचालनार्थ आवश्यक पर्ने थप ऐन, कानूनको निर्माण गर्दै लागू गरिनेछ ।
९२. गाउँपालिकाले सम्पादन गर्ने विकास निर्माण लगायत दैनिक गतिविधिहरूमा आम पालिकावासीहरूलाई सुसूचित गर्न र सूचना तथा जानकारीमा नागरिकहरूको छिटो, छरितो तवरले पहुँच पु-याउनका लागि गाउँपालिकाको वेबसाईट तथा मोवाइल एप्स (Mobile Apps) बाट प्रकाशन गर्ने सूचना तथा जानकारीलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
९३. स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ४७ बमोजिम न्यायिक समितिको अधिकारक्षेत्र भित्र पर्ने कार्यहरूलाई सामाजिक न्यायिक तवरले सम्पादन गर्न मेलमिलाप पद्धतिलाई आवद्ध गरी थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
९४. गाउँपालिकामा पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा विस्तारमा सहकार्य गर्न, सहसम्बन्ध बढाउन एवं समन्वय गरी गाउँपालिकाको मौलिक पहिचानको प्रचार प्रसार गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्थानीय तह तथा संघ संस्थाहरूसंग मैत्री सम्बन्ध विस्तार गर्न आवश्यक पहल कदमी चालिनेछ ।
९५. गाउँपालिकाको कार्यबोझ, राजश्व क्षमता, खर्चको आकार, स्थानीय आवश्यकता र विशिष्टता समेतलाई ध्यानमा राखी संगठन तथा व्यवस्थापन (Organization and Management) सर्वेक्षण कार्य आगामी आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
९६. गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई प्रविधिमैत्री तथा स्थानीय तहको विकास निर्माण र सेवा प्रवाह संचालन सहज, सरल र छरितो एवं प्रभावकारी बनाउनका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम प्रदान गरिनेछ ।
९७. विगत वर्षहरूदेखि जिम्मेवारी सदैँ आएका पेशकी बेरुजुलगायत अन्य बेरुजुहरूको अद्यावधिक जानकारी तथा अभिलेखीकरण एवं सो को फछ्यौट सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन उपयुक्त विद्युतीय प्रणालीको विकास गरिनेछ ।

९८. गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको चुस्त दुरुस्त अभिलेख राख्न तथा राजस्व चुवाबट नियन्त्रण गर्न एवं राजस्व प्रणालीलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाउनका लागि गाउँपालिका तथा वडालाई सफ्टवेयर प्रणालीमा आबद्ध गरिनेछ । पालिकावासीहरूलाई समयमै कर तथा राजस्व तिर्ने बानीको विकास गर्नका लागि प्रचार, प्रसार तथा सन्देशमूलक सूचना सम्प्रेषण गरिनेछ ।
९९. उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई थप प्रभावकारी बनाउन, योजना कार्यान्वय हुने स्थान, वस्तीका नागरिकहरूमा योजना प्रति अपनत्व सिर्जना गर्नका लागि नगद तथा श्रम लागत सहभागिताको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै उपभोक्ता समितिलाई योजना कार्यान्वयनका सबै चरणसँग सम्बन्धित प्रक्रियाका बारेमा अभिमूखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

१००. मैले प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रमबाट गाउँपालिकावासीका आधारभूत आवश्यकताहरू परिपूर्ति भई जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार हुँदै जाने, गाउँपालिकामा उपलब्ध स्रोत साधनको उच्चतम उपयोगबाट गाउँपालिकावासीको आर्थिक उन्नतिमा टेवा पुग्ने र वञ्चितकरण र वहिस्करणमा परेका वर्ग, क्षेत्र तथा समुदायहरूको विकासमा मूलप्रवाहीकरण भई समावेशिताको प्रवर्द्धन मार्फत स्थानीय लोकतन्त्र सबलीकरण हुने विश्वास लिएकोछु ।
१०१. माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा गाउँपालिकाका सबै तह र तप्काबाट योगदान र सहयोग हुने विश्वास लिएकोछु ।
१०२. प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा मार्गनिर्देशन गर्नुहुने उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, विषयगत समितिका संयोजकज्यूहरू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, नागरिक समाज, बुद्धिजीवि, सञ्चार जगत तथा सम्पूर्ण पालिकावासीहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आभार प्रकट गर्दछु ।

धन्यवाद ।